

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVO
KËSHILLI GJYQËSOR I KOSOVËS - SUDSKI SAVET KOSOVA - KOSOVO JUDICIAL COUNCIL
PANELI ZGJEDHOR PËR ANKESA DHE PARASHTRESA
IZBORNI PANEL ZA ŽALBE I PREDSTAVKE - ELECTION COMPLAINTS AND APPEALS PANEL

Abr.641/2025

IZBORNI PANEL ZA ŽALBE I PREDSTAVKE (IPŽP), u veću u sastavu sudija: Arsim Hamzaj - predsjedavajući, Kimete Kicaj, Skender Čočaj, Hidajete Gashi Alaj, Hajriz Hoti, Violeta Husaj Rugova i Ramush Bardiqi - članovi, odlučuju u vezi sa žalbom političkog subjekta Pokret Samoopredeljenje (LVV) sa sedištem u Prištini, na odluku Centralne komisije u Prištini (CIK). u Prištini, broj 01/727-2025 od 15. marta 2025. godine, o proglašenju konačnih rezultata Opštih izbora za Skupštinu Republike Kosovo od 09.02.2025. godine, na sednici panela održanoj 19.03.2025. godine, doneta je sledeća:

ODLUKA

ODBIJA SE kao neosnovana žalba Anr.641/2025 od 17.03.2025 političkog subjekta Pokret Samoopredeljenje (LVV) sa sedištem u Prištini, podneta protiv odluke Centralne izborne komisije (CIK) sa sedištem u Prištini, Br. 01/727-2025, od 15. marta 2025. godine, za objavljivanje konačnih rezultata za Opšte izbore za Skupštinu Republike Kosovo održane 09.02.2025, kojom se traži da se ponište rezultati glasanja poštom za politički subjekt Demokratski savez Kosova i njene kandidate, ukupno 18933 glasova, i da se ti glasovi uklone iz konačnih rezultata izbora, da se naloži CIK-u da ponovi glasanje poštom u celosti, kao i da ukloni sa liste kandidata političkog subjekta LDK kandidate navedene imenom i prezimenom u obrazloženju ove žalbe, zbog manipulacije sa glasovima pristiglim poštom i da ne dozvoli političkom subjektu LDK da zameni uklonjene kandidate.

Obrazloženje

IPŽP na dan 17.03.2025.godine je primio žalbu pod brojem Abr.641/2025, koju je podnela politički subjekt Pokret Samoopredeljenje (LVV) sa sedištem u Prištini, u kojoj se, na osnovu člana 106, stav 3 ZOI-a, osporava Odluka br. 01-727-2025, od 15. marta 2025. godine, CIK-a, koja se odnosi na objavljivanje konačnih rezultata izbora, uz tvrdnju da su glasački listići poslani poštom u Kosovo, navodno, manipulirani, u obliku inženjeringa koji su sprovedli određeni pojedinci koji pripadaju ili su bili nezakonito angažovani za politički subjekt Demokratski savez Kosova (dalje LDK), te se stoga rezultati glasanja poštom koji se odnose isključivo na LDK, kako se tvrdi u žalbi, treba da budu isključeni iz konačnih rezultata izbora, zbog toga što su od procesa registracije, načina glasanja, slanja poštom glasačkih listića, pa

do utvrđivanja konačnih izbornih rezultata, kao što će biti argumentovano i dokazano u nastavku, radnje koje su protivustavne, nezakonite i ozbiljno narušavaju integritet parlamentarnih izbora u celini. Dalje se u žalbi naglašava da je ovaj oblik organizovanja ozbiljno povredio član 45 i član 7 Ustava, kao i član 6 i 7 ZOI-a, narušavajući pravo građana na glasanje. Konkretno, dokazi predstavljeni u ovoj žalbi naglašavaju da svedoče izvan svake razumne sumnje da je grupa pojedinaca manipulirala glasanjem poštom, (1) bilo kroz način na koji su glasali u ime građana koji žive van zemlje, za političku stranku LDK i neke od njenih kandidata, ili (2) bilo kroz manipulaciju glasačkim listićima poštom unutar Kosova, gde je potencijalno moglo doći do dodavanja koverata sa manipuliranim glasovima u kutije za glasanje poštom. Prema tvrdnjama podnosioca žalbe, ova dobro organizovana grupa je narušila princip individualnog i tajnog glasanja utvrđen članom 45 i 7 Ustava u vezi sa članom 6 ZOI-a, i kroz takve manipulativne i nezakonite radnje, ozbiljno je narušen i podrivan integritet procesa glasanja, što je u suprotnosti sa ustavnim i zakonskim odredbama, ali i sa Kodeksom dobre prakse u izbornim pitanjima Venecijanske komisije.

U nastavku pritužbe naglašava se da se jasno može primetiti iz jednostavnog posmatranja glasačkih listića koji su poslani poštom iz inostranstva, kao i iz dostavljenih dokaza, da u velikom broju različitih glasačkih listića, koji su stigli poštom izvan Kosova, postoje brojni elementi koji jasno dokazuju nepravilnosti u vezi sa načinom popunjavanja glasačkih listića, brojevima kandidata označenim na koncentrisan način, oblikom glasačkih listića, oblikom označavanja glasačkih listića, koji su kolektivna glasanja, osoba drugih u ime glasača koji su živeli ili žive van zemlje. Stoga naglašavaju da se u daljem razjašnjenju ove sheme jasno može primetiti da je organizovana forma kolektivnog glasanja realizovana označavanjem na štampanim i fotokopiranim glasačkim listićima, mnogim i različitim, sa znakovima kao što su: 0, U, V, X koji će biti priloženi ovoj pritužbi. Takođe naglašavaju da se jasno može primetiti da su tokom popunjavanja glasačkih listića korišćene iste hemijske olovke, ista boja i iste ruke u ponovljenom obliku, glasajući za politički subjekt LDK i neke od njenih kandidata sa brojevima kao što su: Hysen Čekaj 80, Bahrije Hyseni 99, Alban Zogaj 22, Gazmend Muhaxheri 5, Jeta Rafuna Hasani 45, Fatmir Asllani 61, Qëndrim Softolli 73 i Berat Rukiqi 20.

Prema tvrdnjama u žalbi naglašava se da se, oslanjajući se na principe glasanja, u praksama glasanja na svim izborima, ali i na ovim izborima, može razumeti da, bez obzira na pravne principe o načinu popunjavanja glasačkog listića, proces glasanja predstavlja i autentičan individualni akt koji se može razlikovati u grafološkom smislu za svakog glasača, gde nijedan glasač ne stavlja znak glasanja na identičan način kao drugi glasači, kao što je to bio slučaj u procesu glasanja poštom u konkretnom slučaju ove žalbe. Stoga, spontani proces glasanja svakako odražava autentično stanje i jedinstvenu kaligrafiju glasača.

Kao dokaz gore pomenutim tvrdnjama priloženo je nekoliko glasačkih listića primljenih poštom.

U nastavku se ističe da je glasač Dardan Kemal Thaçi, rođen 21.03.1991. godine, sa ličnim brojem 1230187670, rodnom iz Runjeve, opština Kačanik, sa prebivalištem u Štutgartu, izjavio

da nije glasao putem pošte na poslednjim parlamentarnim izborima održanim 9. februara 2025. godine, ali njegovo ime i podaci se nalaze na biračkom spisku za glasanje u inostranstvu, odnosno na spisku za glasanje putem pošte, i sumnja se u podatke o broju (jedinственom) prijave koji se ponavlja više puta, iako se isti može dati samo jednom, sve to može da se potvrdi podacima koje poseduje CIK. Dokazi koje poseduju jasno pokazuju da su mnoge kovertе koje su poslate iz inostranstva putem pošte, iste boje, imaju iste poštanske marke, što istovremeno ukazuje na osnovanu sumnju da je došlo do manipulacije i kolektivnog glasanja od strane političkog subjekta LDK i njihovih kandidata. Takođe, sumnja se u podatke o broju (jedinственom) prijave koji se ponavlja više puta, iako se isti može dati samo jednom. Sve to može da se potvrdi podacima koje poseduje CIK.

Celi ovaj logičko-pravni argument pruža dovoljno osnova da se proces glasanja putem pošte u celini smatra manipulisanim u odnosu na glasove koji su otišli političkom subjektu LDK i kandidatima ovog subjekta, te se smatra da 18933 glasa političkog subjekta LDK i njenih kandidata treba potpuno poništiti i ukloniti iz konačnih rezultata objavljenih odlukom br. 01/727-2025, od 15.03.2025, CIK-a. Stoga, s obzirom na to da je u svakoj glasačkoj listi koja je stigla poštom bilo takvih manipulacija, narušen je izborni integritet, povređeno je pravo na glasanje kako je određeno Ustavom i Zakonom, te na osnovu člana 119 i 120 ZOI-a, stav 1 podstav 1.2, i stav 3 podstav 3.2 u vezi sa članovima 101 i 106 ZOI-a, u vezi sa članom 13 stav 10 podstav 10.2 i 10.3, kao i stavom 11 podstavom 11.1 i 11.2 Izbornog pravilnika br. 01/2024, o Procedurama podnošenja i odlučivanja o žalbama IPŽP-a, traže od IPŽP-a da poništi rezultate glasanja putem pošte za politički subjekt LDK i njene kandidate, ukupno 18933 glasa, i da se ti glasovi uklone iz konačnih rezultata izbora, a istovremeno da naloži CIK-u da ponovi glasanje u celini, kao i da ukloni sa liste kandidata političkog subjekta LDK kandidate navedene imenom i prezimenom u obrazloženju ove Žalbe, zbog manipulacije glasovima pristiglim poštom i da ne dozvoli političkom subjektu LDK da zameni uklonjene kandidate.

U odgovoru na žalbu, CIK hronološki navodi period registracije birača van Kosova, uz napomenu da je po isteku perioda registracije, pregled prijave za registraciju obavljen do 28. decembra u 15:55 časova, shodno tome, CIK je prihvatio administrativne prigovore na proces registracije do 29. decembra 2024. godine u 15:55 časova. Tokom perioda za prigovore odobren je 21 zahtev za administrativni prigovor, od birača koji su odbijeni i koji su odobreni u periodu registracije, takođe je usvojen 151 zahtev za poništavanje registracije i vraćanje u birački spisak na teritoriji Kosova, a 179 prigovora je odbačeno kao nedozvoljeno. CIK je 30. decembra 2024. godine doneo odluku o usvajanju 137 zahteva za prigovore koji su podneli dokaze prilikom prigovora, u nedostatku kojih su odbijeni prilikom razmatranja zahteva za odbijanje. Nezadovoljan odlukom CIK-a, birač je podneo žalbu IPŽP-u 30.12.2024. godine, a IPŽP je 03.01.2025. godine doneo odluku o odbijanju žalbe. CIK je 04.01.2025. godine, odlukom broj 01/19-2025, overio konačan birački spisak za izbore za Skupštinu Kosova 2025. godine, koji su održani 9. februara 2025. godine. Povodom tvrdnje da građanin D.TH koji izjavljuje da nije glasao, može se reći da CIK ne objavljuje i ne stavlja na uvid spisak onih koji su glasali ili nisu glasali. Isti građanin se prijavio za registraciju putem imejl adrese

dardan.thaqi69@gmail.com. CIK je poslao potvrdu o registraciji i glasački listić sa uputstvima za glasanje na ovu adresu e-pošte. Podaci o registraciji i dokazi su priloženi ovom odgovoru, kao dokaz 1. Prilikom ocenjivanja koverti sa glasačkim listićima primljenim poštom, proizilazi da je ista osoba glasala i uz kovertu priložila potvrdu o registraciji koja je primljena na mejl adresu. dardan.thaqi69@gmail.com. U nastavku odgovora CIK-a, napominje se da je tokom glasanja iz poštanskog sandučeta povučeno ukupno 68.715 koverata. 9. februara 2025. godine počelo je ocenjivanje koverata sa glasačkim listićima, a 24. februara 2025. godine završen je proces ocenjivanja koverata. Od ukupno primljenih 68.712 koverata, odobreno je 63.667 koverata (sve odobrene koverti su ispunjavale kriterijume navedene u članu 18. Izborne uredbe 14/2024, Centar za prebrojavanje i rezultate), 4.898 koverata je odbijeno, a 150 koverata pogrešno je stiglo na adresu CIK-a. Dok što se tiče tvrdnji iznetih u vezi sa nepravilnostima u vezi sa načinom popunjavanja glasačkih listića, posebno u pogledu brojeva kandidata označenih na koncentrisan način, forme glasačkih listića, kao i forme označavanja glasačkih listića, koje prema podnosiocu žalbe mogu ličiti na kolektivno glasanje drugih osoba u ime glasača, a ne na individualno glasanje, želimo da pojasnimo da, prema članu 16. Pravilnika br. 12/2024, koji reguliše "Glasanje, Brojanje na Mestu Glasanja i Upravljanje Mestom Glasanja", glas će se smatrati važećim kada je označen samo za jedan politički subjekt i kada je namera glasača jasna i razumljiva.

IPŽP je nakon razmatranja žalbe i odgovora na žalbu utvrdio da:

- Žalba je neosnovana.

Tvrdnje podnosioca žalbe da su identifikovali nepravilnosti u vezi sa procesom glasanja putem pošte, IPŽP je ocenio kao neosnovane. Podnosilac žalbe zahteva da se poništi rezultat glasanja putem pošte koji je dobila politička subjekt Demokratski savez Kosova i njeni kandidati, dok u vezi sa ovim tvrdnjama u žalbi nije pružio nijedan uverljiv dokaz koji bi pokazao na kojim osnovama traži nešto takvo, s obzirom na to da poništavanje rezultata glasanja putem pošte i ponavljanje glasanja putem pošte mora biti zasnovano na jasnim dokazima o manipulaciji, bilo prilikom predaje ili prilikom brojanja, a koje osnove podnosilac žalbe nije uspeo da argumentuje. Stoga, u vezi sa ovim pitanjem, IPŽP takvu podnetu žalbu smatra generalizovanom i neosnovanom prema pravnim odredbama Zakona o opštim izborima u Republici Kosovo.

Tvrdnje podnosioca žalbe da su na spisku birača van zemlje registrovane osobe sa e-mail adresama koje su korišćene više puta, odnosno da je došlo do nepravilnosti tokom njihovog registrovanja, Panel je utvrdio da ova žalbena tvrdnja nije osnovana, s obzirom na to da prema standardnim procedurama za registraciju i glasanje van Kosova, kao i proceni paketa sa glasačkim listićima, ova procedura predviđa maksimalno ograničenje na četiri zahteva za registraciju sa iste e-mail adrese. Stoga, nakon odobrenja procedure, Odeljenje za informacione tehnologije u Kancelariji za izbore je izvršilo konfiguraciju u elektronskom sistemu i ograničilo korišćenje jedne e-mail adrese na najviše četiri puta, ali ne od iste osobe. Dakle, prema ovoj

proceduri, čak i ako je pokušano da se glasa više od četiri puta sa iste e-mail adrese, prema ovoj konfiguraciji, takvi zahtevi nisu prihvaćeni.

Tako da je panel utvrdio da je proces registracije birača van Kosova prošao kroz nekoliko faza, ovi birači su se u početku redovno prijavljivali da budu registrovani kao birači van Kosova, nakon čega je usledio prijem i evidentiranje zahteva za registraciju, kao i proces potvrđivanja i prigovora na spisak birača van Kosova od strane CIK-a. Dakle, ovi birači su prošli sve ove faze registracije i imali su dve opcije da im se dostavi glasački listić: ili putem e-pošte na elektronsku adresu koju su birači dali tokom perioda registracije ili preuzimanjem glasačkog listića sa veb stranice CIK-a. Zatim su slati na dva načina: dostavom u poštansko sanduče van Kosova ili dostavom u poštu na Kosovu.

Dakle, ceo ovaj proces, odnosno sve pošilje, su bile predmet verifikacije, posmatranja i potvrđivanja svih pošiljki od strane CIK-a. Dakle, imajući u vidu navedeno, zaključuje se da je bilo dozvoljeno korišćenje e-mail adrese do četiri puta, ali ne od strane iste osobe, tako da ne može biti govora o orkestriranim slučajevima koji kontaminiraju proces glasanja.

Što se tiče drugog žalbenog navoda da je osoba po imenu Dardan Thači sa podacima kao u pritužbi, iako ova osoba tvrdi da nije glasala, njegovo ime se našlo na spisku onih koji su glasali. Panel je, na osnovu priloženih dokaza, utvrdilo da se ovo lice prijavilo za registraciju kao birač van Kosova putem e-mail adrese dardan.thaqi69@gmil.com i CIK je na ovu adresu poslao potvrdu o registraciji i glasački listić sa uputstvom za glasanje, tako da, na osnovu ovog narativa, nije bilo mogućnosti da bilo ko drugi glasa preko njegovog mejla u njegovo ime.

Što se tiče tvrdnje žalbe da je postojala grupa ljudi koja je manipulisala glasovima ljudi koji žive u inostranstvu glasajući u ime ovih ljudi i koristeći glasačke oznake: o, v, k, u, istom olovkom, istom bojom i istom rukom, po oceni panela, ova tvrdnja je samo pretpostavka i nije potkrepljena nikakvim konkretnim dokazom koji to dokazuje. Treba imati na umu da su ovakvi sporovi grafološke prirode i da bi se mogli argumentovati kao prekršaj, mora postojati stručna ekspertiza da se utvrdi da li je ista osoba koristila isto mastilo i olovku za obeležavanje glasačkog listića. Ova tvrdnja podnosioca žalbe je neosnovana jer teret dokazivanja navodnih činjenica pada upravo na stranci koja iznosi takve tvrdnje. Uloga IPŽP-a je da sprovede administrativnu procenu kako bi obezbedila poštovanje izbornih procedura, dok nema ovlašćenja da ocenjuje grafološke aspekte znakova korišćenih na glasačkom listiću.

Glasački listić se, prema mišljenju Panela, smatra važećim ako je bilo koji od ovih znakova postavljen u okviru kvadrata subjekta ili kandidata, važno je bilo da je namera birača bila jasna, odnosno da je glasanje obavljeno u skladu sa članom 16 Uredbe 12/24 koja reguliše validnost glasačkog listića i glasanja, pri čemu je članom 16 stav 2 predviđeno da je „*Glas je važeći kada se glasa samo za jedan politički subjekt i kada je jasno razumljiv cilj glasača.*” Što se tiče tvrdnje da je korišćena ista olovka i ista ruka, ta žalbena tvrdnja ostaje samo na nivou pretpostavke i hipoteze, a takođe za istu tvrdnju nije priložen nijedan konkretan dokaz.

Konačno, IPŽP ocenjuje da su navodi u žalbi neosnovani jer podnosilac žalbe nije pružio dokaze kojima bi potkrepio navode žalbe, iako je teret dokazivanja na podnosiocu žalbe, dok opšti navodi koji nisu potkrepljeni relevantnim dokazima ostaju hipotetički navodi i ne mogu se potvrditi u ovom postupku.

Iz svih ovih razloga i na osnovu odredbe člana 117. stav 3. u vezi sa članom 118. stav 1. ZOI, IPŽP je odlučio kao u odredbi ove odluke.

Izborni panel za žalbe i predstavke
Abr.641/2025 dana 19.03.2025.godine

Predsedavajući panela,
Arsim Hamzaj

PRAVNI SAVET: Protiv ovog rešenja dozvoljena je žalba iz člana 118. stav 4 ZOI, Vrhovnom sudu Kosova, u roku od četrdeset osam (48) sati od trenutka prijema ove odluke.